

آبگرمکن، یخچال، فریزر، اجاق گاز و اشیای بلند و بسیار سنگین باید با بست یا تسمه‌های مناسب به کف و دیوار منزل محکم شوند.

نخستین قدم برای اطفای حریق

در حریق ساختمان‌های مسکونی آتش در اتاق‌های بسته با ملایمت شروع می‌شود و بعد از مدتی حرارت به حدی می‌رسد که لوازم موجود به درجه حرارت اشتعال می‌رسند و بعد یک مرتبه تمام اتاق شعله‌ور می‌شود. در بعضی موارد اتفاق می‌افتد که حرارت به اندازه کافی بالا است ولی اکسیژن هوا کافی نیست؛ در این صورت دو حادثه رخ می‌دهد یا شعله‌ور شدن متوقف می‌شود یا با باز شدن پنجره و شکستن در به یکباره هوا وارد شده و انفجار رخ می‌دهد. این اتفاق برای بعضی از مأموران آتش‌نشانی نیز در هنگام مأموریت اطفای پیش آمده است. بنابراین نخستین قدم برای مهار و اطفای حریق، قطع ارتباط سه عامل آتش‌زا و جداسازی مواد سوختنی از میدان آتش‌سوزی است.

این ۳۰ راهکار را بشناسید

زندگی در خانه‌ای که نمی‌سوزد

شهریوند | هر ساله در ایران عده‌ای به علت آتش‌سوزی جان خود را از دست می‌دهند و بسیاری مصدوم و معلول می‌شوند. بسیاری از موارد این آتش‌سوزی‌ها قابل پیشگیری اند. خسارات مالی ناشی از آتش‌سوزی نیز گاهی به میلیاردها تومان در سال می‌رسد. شهروندان برای مراقبت از خود، اعضای خانواده، دوستان و نیز اموال باید با ویژگی‌های آتش‌سوزی آشنایی داشته باشند. آتش‌سوزی سرعاً گسترش پیدا می‌کند و معمولاً فرصت نیست تا اشیای بارز را جمع‌آوری کرد. حتی یک تلفن زد، آتش‌سوزی می‌تواند در عرض دو دقیقه جان آدم را به خطر بیندازد. در عرض ۵ دقیقه محل سکونت در میان شعله‌های آتش محصور خواهد شد. گرما و دود حاصل از آتش‌سوزی می‌تواند به مراتب از شعله‌های آن خطرناک‌تر باشد. استنشاق هوای بسیار گرم می‌تواند به ریه‌های انسان آسیب برساند. آتش‌سوزی موجب تولید گازهای سمی می‌شود که می‌تواند موجب اختلال شعور یا خواب‌آلودگی در انسان شود. گاهی اوقات آتش‌سوزی به جای آن که موجب فرار انسان از موقعیت شود باعث می‌شود تا به خواب عمیقی فرو برود. خفگی مهمترین علت مرگ ناشی از آتش‌سوزی قلمداد شده و در مقایسه با سوختگی ۲ تا ۳ برابر تلفات بیشتری به همراه دارد.

- ✓ اقدامات حفاظتی و مراقبتی در برابر آتش
- ✓ باید آژیر شناسایی دود یا آشکارساز دور را در محل سکونت یا کار نصب کرد. اگر این آژیر یا آشکارساز درست کار کند، احتمال مرگ‌ومیر به دلیل آتش‌سوزی به نصف کاهش می‌یابد.
- ✓ در هر طبقه‌ای از ساختمان محل سکونت یا کار یک آشکارساز نصب شود. بهتر است آشکارساز، خارج از اتاق خواب روی سقف یا نزدیک سقف (۱۰ تا ۲۵ سانتی‌متر پایین‌تر از سقف)، در بالای راه‌پله‌ها یا در مجاورت آشپزخانه (اما نه در داخل آن) نصب شود.
- ✓ این آژیرها باید هر ماه یکبار تست و تمیز شوند. باتری آنها نیز سالی یکبار تعویض شود. هر ۱۰ سال یکبار هم آژیرها جایگزین شوند.
- ✓ با اعضای خانواده راه‌های فرار از آتش‌سوزی بررسی شده و فرار از هر کدام از اتاق‌ها تمرین شود.
- ✓ نباید پنجره‌ها میخ‌کوبی شده باشند و یا رنگ‌کاری مانع از باز شدن آنها شود.
- ✓ چارچوب پنجره‌ها باید دارای حفاظ ایمنی در برابر آتش‌سوزی بوده و به راحتی از داخل باز شود.
- ✓ اگر محل سکونت یا کار چند طبقه است، باید به فکر تهیه نردبان فرار بود. حفاظ‌های بیرونی طوری طراحی شوند که بتوان آنها را به راحتی از سمت داخل باز کرد.
- ✓ به اعضای خانواده آموزش داده شود که هنگام فرار از آتش به کف اتاق نزدیک‌تر باشند، زیرا هوای

۱۰ عامل گسترش آتش‌سوزی

- ۱ آتش‌سوزی می‌تواند از تمامی جهات گسترش پیدا کند و این گسترش ممکن است از راه‌های مختلف صورت بگیرد:
- ۱ باد: باد می‌تواند آتش را از نقطه‌ای به نقطه دیگری منتقل کند. در آتش‌سوزی به دلیل عمل جابه‌جایی هوای گرم با سرد، خودبه‌خود باد ایجاد می‌شود و حتی در حریق‌های بزرگ باد می‌تواند به صورت طوفان ظاهر شود.
- ۲ انتقال حرارت به صورت تشعشعی: تشعشع یکی از راه‌های انتقال حرارت و از عوامل گسترش آتش‌سوزی است. لباس‌هایی را که برای خشک شدن بالای بخاری قرار می‌دهند به این طریق ممکن است دچار آتش‌سوزی شوند.
- ۳ جاری شدن مایعات قابل اشتعال: در بعضی از حریق‌ها ظرف مایع یا به پایه آنها دچار آتش‌سوزی شده و منجر به واژگونی و جاری شدن مایع نفتی می‌شود؛ جاری شدن مایع قابل اشتعال باعث گسترش آتش‌سوزی می‌شود.
- ۴ انتقال حرارت به صورت رسانایی: اگر

طریق کانال آسانسور به نقاط راه باید، کانال آسانسور جهت انتقال حرارت یکی از محل‌های پرخطر است.

پنجره: در ساختمان‌های بلند بیشتر اوقات حریق از طریق پنجره‌ها به طبقات بالا سرایت کرده و باعث گسترش آتش‌سوزی می‌شود.

روزنه‌ها و منافذ سقف‌های کاذب: سقف‌های کاذب و روزنه‌های آنها می‌تواند یکی از دو

گرما و دود حاصل از آتش‌سوزی می‌تواند به مراتب از شعله‌های آن خطرناک‌تر باشد. استنشاق هوای بسیار گرم می‌تواند به ریه‌های انسان آسیب برساند. آتش‌سوزی موجب تولید گازهای سمی می‌شود که می‌تواند موجب اختلال شعور یا خواب‌آلودگی در انسان شود. گاهی اوقات آتش‌سوزی به جای آن که موجب فرار انسان از موقعیت شود باعث می‌شود تا به خواب عمیقی فرو برود

- آن‌جا ایمن‌تر است.
- ✓ انبارها به‌طور مداوم پاکسازی شده و نباید اجازه داد زباله‌ها (مانند روزنامه‌ها و مجلات قدیمی) در آن‌جا انبار شوند.
- ✓ بهتر است از مایعات قابل اشتعال نظیر بنزین، نفت و گازوییل در محیط داخلی خانه استفاده نشود. این گونه مایعات باید در ظروف مخصوص و در جای مناسب نگهداری شوند. نباید در مجاورت این مایعات سیگار کشید.
- ✓ کهنه‌های پارچه آغشته به مایعات قابل اشتعال بعد از استفاده، باید دور ریخته شوند.
- ✓ دودکش‌های خانه عایق کاری شوند. دودکش باید حدود یک متر از سقف بلندتر باشد. در اطراف دودکش یا بالای آن نباید چیزی آویزان باشد.
- ✓ هنگام استفاده از منابع گرمایی جایگزین، موارد احتیاط به دقت رعایت شوند.
- ✓ چراغ‌های نفتی مورد استفاده باید استاندارد باشند. این چراغ‌ها باید در فضای بیرون از منزل پر از نفت شوند و باید مطمئن شد که کاملاً سرد شده باشند.
- ✓ فاصله منابع گرما (چراغ و بخاری نفتی و...) تا مواد قابل اشتعال باید حداقل یک متر باشد. کف اتاق و دیوارهای مجاور، باید عایق کاری مناسبی داشته باشد.
- ✓ فقط از همان نوع سوختی استفاده شود که برای دستگاه گرمایی به‌ویژه توسط شرکت سازنده توصیه شده است.
- ✓ خاکسترها باید در ظروف فلزی مخصوص و در فضای باز و دور از محل سکونت انبار شوند.
- ✓ شعله‌های باز باید دور از دیوار، اثاثیه خانه، پرده و سایر مواد قابل اشتعال قرار داشته باشند.
- ✓ در جلوی اجاق گاز صفحه‌ای محافظ قرار داده شود.
- ✓ هر ساله امکانات گرمایی مورد استفاده باید توسط فرد با صلاحیت بررسی شوند.
- ✓ کبریت و فندک را باید در جایی بلند، دور از دسترس کودکان قرارداد.
- ✓ نباید در رختخواب یا هنگام خواب آلودگی یا

- ✓ عامل گسترش آتش‌سوزی باشد.
- ۹ کانال‌های کابل برق، کولرها و تهویه‌ها: مسیر حرکت حرارت را از یک نقطه به نقطه دیگر هدایت می‌کند و باعث آتش‌سوزی می‌شود.
- ۱۰ انفجار: انفجار یک مخزن یا یک ظرف می‌تواند باعث هدایت آتش از یک نقطه به نقاط دیگر شود؛ این نوع گسترش آتش‌سوزی را حریق کیسول‌های گاز می‌توان به خوبی مشاهده کرد.

طریق کانال آسانسور به نقاط راه باید، کانال آسانسور جهت انتقال حرارت یکی از محل‌های پرخطر است.

پنجره: در ساختمان‌های بلند بیشتر اوقات حریق از طریق پنجره‌ها به طبقات بالا سرایت کرده و باعث گسترش آتش‌سوزی می‌شود.

روزنه‌ها و منافذ سقف‌های کاذب: سقف‌های کاذب و روزنه‌های آنها می‌تواند یکی از دو

انواع آتش‌ها را بشناسید

به طور کلی آتش‌ها به چهار دسته تقسیم‌بندی می‌شوند:

- ۱ آتش‌های نوع A آتش‌هایی هستند که از سوختن موادی که پس از سوختن از خود خاکستر به جا می‌گذارند، به وجود می‌آیند. آتش‌سوزی‌های ناشی از کاغذ، چوب، پارچه و پلاستیک و نظایر آنها از این دسته هستند. برای خاموش کردن آتش‌های نوع A بهترین ماده آب است. نخستین قدم برای مهار و اطفای حریق، قطع ارتباط سه عامل آتش‌زا و جداسازی مواد سوختنی از میدان آتش‌سوزی است.
- ۲ آتش‌های نوع B که آتش‌هایی ناشی از مایعات قابل اشتعال هستند؛ نظیر نفت، بنزین، بنزن و... هستند.
- ۳ آتش‌های نوع C که آتش‌های ناشی از جریان الکتریسیته هستند؛ مانند آتش‌سوزی ناشی از وسایل برقی که در اثر اتصال، اضافه بار و... ایجاد می‌شوند.
- ۴ آتش‌های نوع D که آتش‌های ناشی از سوختن فلزات قابل اشتعال نظیر سدیم، پتاسیم و... هستند. این آتش‌سوزی‌ها اغلب در صنایع و در پروسه‌های تولیدی ایجاد می‌شوند.

۶

هنگام مصرف دارو، سیگار کشید. برای افراد سیگاری، زیر سیگاری (دارای کودی و ضخامت مناسب) تهیه شود. قبل از انداختن ته سیگار در ظروف زباله باید آن را با آب خاموش کرد.

- ✓ به هنگام خروج از هر نوع دودی بهتر است سینه‌خیز حرکت کرد. دودهای سنگین و گازهای سمی در مرحله اول در زیر سقف متراکم می‌شوند.
- ✓ به هنگام فرار بهتر است درهای پشت سر را بست تا سرعت گسترش آتش‌سوزی به تأخیر بیفتد.
- ✓ بعد از خروج، بهتر است کماکان در محیط بیرون ماند و وارد خانه نشد و فوراً به ۱۱۵ تلفن زد.
- ✓ اگر فردی خودش دچار سوختگی شده باشد یا در کنار او افرادی دچار سوختگی شده‌اند باید سعی کند که به اورژانس زنگ بزند (تلفن ۱۱۵). قسمت‌هایی از بدن که دچار سوختگی شده‌اند را باید سرد کرده و پوشاند تا دچار آسیب‌دیدگی یا عفونت نشود.
- ✓ اگر کسی به هنگام ورود به ساختمانی متوجه دود یا گرما شد، بهتر است فوراً آن‌جا را ترک کند.
- ✓ نباید در گاوصندوق‌ها را قبل از سرد شدن باز کرد چون ممکن است چندین ساعت گرمای شدید را در خود نگه‌داشته و احتمال دارد محتویات آن منفجر یا شعله‌ور شود.
- ✓ اگر بازرس ساختمان به علت خطرناک بودن، توصیه به ترک محل کند، لازم است از فردی معتمد درخواست شود که از اموال موجود در آن مراقبت کند.